

Anne Mona Ridd – november/desember 2016

Tittel: Lyset i det stille mørket

Kunstens veier er uransakelige – eller er det kunstnerens veier vi snakker om? I Anne Mona Ridds tilfelle er det en viss sammenheng mellom levd liv og kunstnerisk uttrykk. Men ikke mer enn at vi, publikum, har nok å undres over.

I et bilde på Anne Mona Ridds hjemmeside er hun fotografert foran noen av de nyeste bildene hun har laget. Hun vender ryggen til fotografen, og fargene i huden, håret og genseren synes å gå i ett med bildene som henger på veggen foran henne. I ett av dem, det største maleriet som fyller hele høyden i venstre del av fotografiets billedflate, er sterke, rødbrune nyanser satt opp mot en variert, grå flate. Maleriet er delt horisontalt med det røde feltet nederst, og bildets farger minner litt om det rødlige draget i håret og hudens varme toner. Men den synlige sammenhengen stopper der: Bildets overflate er bearbeidet, ripet i og «herjet med» i mye større grad enn det lille vi ser av kunstnerens hud.

Resten av veggen er fylt av åtte mindre arbeider på papir. De er litt nyere enn det førstnevnte maleriet, de er mørkere og de er preget av jordfarger. Strikkegenseren kunstneren bærer har noen av de samme fargene, men garnets farger er lysere og mer intense enn de kunstneren har brukt i kunstverkene. På genseren er de stripete feltene i brunt og grønt tydelig rammet inn av sort garn. I kunstverkene flyter fargene sammen. Genseren kunstneren bærer på kroppen er velordnet og klart strukturert. I bildene hersker det kaos og motstridende krefter, samtidig som de fremstår med en stor ro.

Slik kan et enkelt fotografi få symbolsk betydning og gi uttrykk for at kunst og levd liv kan veves sammen. Anne Mona Ridd er fersk som kunstner, men i de bildene hun presenterer ligger det et helt livs erfaringer. Hun begynte å male på alvor i voksen alder, og hun har brukt kunsten på samme måte som hun har brukt naturen. Hun er høysensitiv og sier selv at det er i skogen hun finner ro. Men det er ikke bare varhet for støy og strømførende apparater som bringer henne ut i naturen. Den gir henne visuelle og mentale impulser.

Sammenhengen mellom kunst og liv er ikke uten betydning, og typisk nok er det andre bildet av henne på hjemmesiden fotografert ute i naturen. Kunst har ofte basis

i veldig personlige oppfatninger og erfaringer, og for enkelte er det helt klart noe terapeutisk knyttet til det å jobbe med kunst. Men jeg hadde ikke påtatt meg å skrive denne teksten hvis jeg mente at Anne Mona Ridds malerier, enten de er på lerret eller papir, er «terapikunst». Jeg er ikke i tvil – de er kunstverk med sin egen verdi.

For meg blir spørsmålet om hun bruker kunsten som terapi uten betydning. Det skyldes at jeg, dypt begravd i bildenes spenn mellom kaos og stille ro finner en nerve som får billedflaten til å vibrere. Disse bildene roper ikke høyt og de tiltrekker seg ikke betrakterens blikk. Dette er bilder du må komme til, bilder du må oppsøke. Men gjør du først det blir det lett til at blikket blir hengende. Kunstverkene er svært innholdsrike selv om de har et begrenset uttrykk. Bildene har sin styrke i de små, sakte variasjonene. Det er lett å se verkene som en helhet, der hvert enkelt maleri går opp i en høyere enhet med de andre. Seriene fremstår som vakkert avstemte nyanser av et begrenset utvalg grunntoner, der fargene og komposisjonene har små variasjoner fra bilde til bilde.

Anne Mona Ridds bilder innbyr til å trekke linjer bakover i kunsthistorien. Det finnes kanskje ikke så mange direkte lenker til tilsvarende abstraksjoner med jordfarger som dominerende element, men Jakob Weidemanns skogbunnbilder fra slutten av 1950-tallet er en opplagt referanse. De representerer et vendepunkt i norsk landskapsmaleri, og i sin tid representerte de en ny måte å se naturen på som ble opplevd som svært fremmed i det etablerte kunstmiljøet. En tidlig Olav Christopher Jenssen og danske Per Kirkeby er to andre kunstnere det er grunn til å trekke linjer til. Hos Jenssen er jordfargene deler av abstrakte landskap med menneskelige figurer, mens Kirkebys mørke abstraksjoner setter de jordbundne naturfargene opp som en kontrast til skarpere og lysere farger, noe som får bildene til å vibrere.

Det er mange andre kunstnere som kunne vært nevnt, men de tre jeg har trukket frem her bruker jordfargene til å bygge komposisjoner. Anne Mona Ridd er mindre opptatt av dette. Hun jobber møysommelig, bygger fargene lag på og lag, og lar den skisseaktige impulsen styre arbeidet. Hos henne er det fargenes egenverdi og de mulighetene de enstonige bildene gir for ytre bearbeiding og påvirkning som er det interessante. – Slik jeg ser det. – For det er liten tvil om at dette er bilder under utvikling, på samme måte som Anne Mona Ridd er en kunstner som så vidt har startet på sin reise mot et ukjent mål. Bildene er bra nok til at jeg tør å spå at det skal bli spennende å følge henne videre. Disse bildene tåler øyets slitasje.

LARS ELTON

Lars Elton, kunstkritiker i Dagsavisen, frilansjournalist og redaktør.